

Thema

Over de Heilige Geest. Hoofdpijnen

A.N. Hendriks

Er is momenteel veel te doen in onze kerken rond de Heilige Geest en zijn werk. In verschillende gemeenten is er een nadere bezinning op gang gekomen, nu de roep om ‘meer van de Geest’ steeds nadrukkelijker klinkt. Het leek me nuttig enkele hoofdpijnen aan te geven die bij ons nadenken over dit alles van betekenis zijn. Mijn bijdrage heeft een schetsmatig karakter.

1. De Heilige Geest is niet slechts een kracht (Luc. 24:49), maar een *Persoon* (vgl. het ‘Hij’ in Joh. 16:13,14). Hij is de *derde* Persoon in de Drie-eenheid, evenzeer God als de Vader en de Zoon (Mat. 28:19; 2 Kor. 13:13; Op. 1:4,5). Het eigene van de Heilige Geest t.o.v. de Vader en de Zoon is dat Hij *uitgaat* van de Vader én van de Zoon (Joh. 14:26).

2. Het werk van de Geest omvat meer dan de vernieuwing van ons hart en leven. Hij is ook betrokken bij de *schepping* (Gen. 1:2; Jes. 40:13) en bij de *onderhouding* van het geschapene (Ps. 104:30; Job 26:13). Alle mensen danken hun bestaan aan Gods Geest (Gen. 6:3; Job 33:4). Niet alleen de herschepping, maar ook de schepping en onderhouding van deze wereld verkondigen ons dat de Geest de grote *Levendmaker* is (Ez. 37:14; Joh. 6:63; 2 Kor. 3:6).

3. In de Schrift komt de Geest ook naar voren als Degene die mensen *gaven* geeft om bijzondere dingen te doen. Zo gaf Hij wijsheid, inzicht en kennis aan Besaleël en zijn medewerkers (Ex. 31:3-6), en bekwaamde Hij David tot het koningschap (1 Sam. 16:13). In wat aan wijsheid en bekwaamheid bij mensen gevonden wordt, zullen wij de Heilige Geest moeten eren.

4. Breder spreekt de Schrift over het *vernieuwende* werk van de Geest. Het Oude Testament maakt duidelijk dat de Geest zó ook reeds onder Israël bezig was. Ook toen al gold dat Hij het geloof werkt en Gods kinderen leidt (Neh. 9:20; Ps. 143:10; Hag. 2:6). Het is veelzeggend dat Israëls ongehoorzaamheid getypeerd wordt als ‘weerspannig zijn’ tegen de Geest (Ps. 107:33) en als ‘bedroeven’ van de Geest (Jes. 63:10).

Toch wordt in het Oude Testament een *rijkere* en *bredere* (niet meer tot Israël beperkte) werking beloofd (Ez. 36:27; Joël 2:28; Zach. 12:10). Deze uitstorting van de Geest wordt verbonden aan de komst van de Messias.

5. De Messias is de *Drager* van de Geest (Jes. 61:1,2). Op Hem ‘rust’ de Geest. Hij ontvangt de Geest niet voor een tijd, zoals bij de richters en koningen het geval was. De Geest komt op Jezus als de Geest die tot Gods opdracht *bekwaamt*, bij zijn doop in de Jordaan (Mat. 3:16). Het is dan ook door de Geest dat Jezus’ werk volmaakt is (Heb. 9:14). Christus doet alles in de kracht van de Geest (Mat. 4:1; 12:28).

En zó kan Hij de Geest voor de zijnen verwerven, wordt Hij als Drager van de Geest tot *Gever* van de Geest (Joh. 1:33). Pinksterfeest is dan ook het feest van Christus, die *zijn* Geest uitstort (Hand. 2:33). De Geest die hart en leven vernieuwt, is ‘de Geest van Christus’ (1 Petr. 1:11) of ‘de Geest van zijn (Gods) Zoon’ (Gal. 4:6).

Het *rijkere* van Pinksteren wordt aangewezen in de woorden ‘uitstorten’ (Hand. 2:33) en ‘wonen’ (Rom. 8:9,11). De gemeente is nu tempel van de Geest (1 Kor. 3:16), maar ook elke gelovige (1 Kor. 6:19). Deze ‘inwoning’ van de Geest wijst op het *innerlijke* en *blijvende* van de presentie van de Geest (Joh. 14:17: ‘Hij *blijft* bij u en zal *in* u zijn’).

Het *bredere* van Pinksteren vinden we in het ‘op alle vlees’ (Hand. 2:17): ook niet-Joden delen in de gave van de Geest (Hand. 10:45).

6. De Heilige Geest maakt ons eigen wat wij in Christus hebben. Hij werkt het geloof in ons hart (Hand. 16:14; 1 Kor. 12:3) en verandert ons leven (Rom. 8:14; 2 Kor. 3:18). Hij doet dit als de Geest *van Christus*. Het is Christus die door zijn Geest ons tot zijn beeld vernieuwt (antw. 86 HC). Achter het werk van de Geest in ons staat Christus. Hij is ons van God ook geworden tot heiliging (1 Kor. 1:30). Dát bewijst Hij door het werk van de Geest.

Paulus bedoelt dit, wanneer hij schrijft: 'De Here nu is de Geest' (2 Kor. 3:17). De HC honoreert dit door vanuit Christus te spreken over het werk van de Geest (antw. 1; antw. 51; antw. 54; antw. 86). We mogen het vernieuwende werk van de Geest niet losmaken van Christus!

7. Onze belijdenis spreekt op *twee manieren* over de toe-eigening van het heil. Die toe-eigening is allereerst iets wat de Heilige Geest doet (antw. 53; antw. 79 HC). Maar het is ook iets dat wijzelf al gelovend doen (antw. 20; antw. 61 HC; art. 35 NGB). Het tweede is mogelijk door het eerste: God werkt in ons het willen en het werken (Fil. 2:13). Het is zoals art. 22 NGB zegt: de Heilige Geest ontsteekt in onze harten een waar geloof, dat Jezus Christus met al zijn verdiensten omhelst, Hem toe-eigent en niets meer buiten Hem zoekt.

8. Het *begin* van het vernieuwende werk van de Geest in ons is de verandering van *ons hart*, dat in de Schrift gezien wordt als het centrum van ons leven (Spr. 4:23; Mat. 15:18,19). Dit centrum is verdorven geworden (Jer. 17:9) en moet veranderd worden (Ps. 51:12). De Here belooft zijn volk een 'nieuw hart' te geven (Jer. 32:39; Ez. 11:19). Voor deze radicale verandering gebruikt de Schrift verschillende woorden: reinigen, heiligen, bekeren, levendmaken. In onze belijdenis wordt deze verandering aangeduid als de *bekering* (vraag 88; vraag 114 HC; DL III/IV,10; V,3) of de *wedergeboorte* (antw. 8; DL III/IV,12).

In de gereformeerde geloofsleer is het gewoonte geworden om het begin van het vernieuwende werk van de Geest in ons als de wedergeboorte te benoemen. Daar is veel voor te zeggen. Want vooral dit woord bepaalt ons bij het *radicale* en *overmachtige* van het werk van de Geest. Wij moeten niet wat opgelapt worden, maar opnieuw gebóren worden, willen wij Gods koninkrijk kunnen binnengaan (Joh. 3:3). Tegelijk spreekt dit woord van de overmacht van de Geest: wij 'worden' opnieuw geboren. Wij veranderen zelf niet ons hart, maar de Geest geeft ons een nieuw hart. Voor deze overmacht van de Geest vragen de Dordtse Leerregels aandacht, wanneer zij zeggen dat God de wedergeboorte '*zonder ons* in ons tot stand brengt' (DL III/IV,12).

9. Wanneer de Geest ons opnieuw geboren doet worden, gaan wij ons door zijn kracht steeds meer bekeren. Wedergeboorte of bekering kunnen ook gezien worden als een voortgaand *proces*, dat ons hele leven omvat (antw. 81; antw. 88 HC; DL III/IV,12).

Zo zegt art. 24 NGB dat het ware geloof in de mens, verwekt door de werking van de Heilige Geest, hem opnieuw geboren *doet worden*. De Geest eigent ons 'de dagelijkse vernieuwing van ons leven' toe, zoals het doopformulier zegt: Hij doet ons in 'nieuwheid van leven' (Rom. 6:4) wandelen. De verandering van ons hart brengt vernieuwing van ons leven met zich mee.

Waar geloof is een *werkzaam* geloof (Gal. 5:6; Jak. 2:26; 1 Petr. 1:22,23). Wie door de Geest geleid wordt, openbaart zich ook als een kind van God (Rom. 8:14).

10. Het nieuwe leven waartoe de Here ons roept, is niet iets waarvoor wij op *onszelf* zijn aangewezen. Het wordt gewerkt door Christus' Geest (antw. 86 HC). De heiliging van ons leven is eerst *geschenk* en op grond *daarvan* een opdracht (Lev. 20:8; 1 Kor. 6:11). Paulus spreekt zo troostvol over 'heiliging door de Geest' (2 Tess. 2:13; vgl. 1 Petr. 1:2) en over een 'wandelen naar de Geest' (Rom. 8:4) en een 'leven door de Geest' (Gal. 5:25).

Het *moet* anders in ons leven (Ef. 4:20), want het *kan* anders: God geeft ons immers zijn Heilige Geest (1 Tess. 4:8).

11. Er is *voortgang* in het nieuwe leven dat de Geest bij ons werkt. Wij wórdten veranderd naar het beeld van Christus 'van heerlijkheid tot heerlijkheid' (2 Kor. 3:18). Paulus spreekt over 'groeien' in liefde (Ef. 4:15) en in geloof (2 Tess. 1:3); Petrus over een 'heilig worden' in heel onze wandel

(1 Petr. 1:5), en over een 'toenemen' in genade en kennis (2 Petr. 3:18). Vgl. het 'steeds meer' in antw. 115 HC. Maar volmaakt wordt het in dit leven niet (1 Joh. 1:8; Rom. 7:15). Wij komen niet verder dan 'een klein begin' (antw. 114 HC; vgl. DL V,1 en 2). Wel moet er in ons leven sprake zijn van heiliging (Heb. 12:14). Want de Geest bekleedt ons met de rechtvaardige daden van de heiligen (Op. 19:8). Wij moeten in goede werken wandelen, omdat God ze voor ons daartoe bereid heeft (Ef. 2:10). Straks zal de Here het werk van zijn Geest bij ons zoeken (2 Kor. 5:10; Gal. 6:8). Het oordeel zal gaan over onze werken (Op. 22:12).

12. Dit vernieuwende werk doet de Heilige Geest *door het Woord* (Jak. 1:18; 1 Petr. 1:23). Het Woord is levend en krachtig (Heb. 4:12). Het evangelie is een kracht Gods tot behoud (Rom. 1:16), want het is het Woord van de Geest (Heb. 10:15; 2 Petr. 1:21; Op. 2:7). Dat velen die het Woord horen, niet tot bekering komen, ligt aan hun óngeloof (Heb. 4:2), het is hun eigen schuld (DL II,6; III/IV,9). Dat velen wel tot bekering komen, is enkel te danken aan Gods verkiezende genade (Hand. 13:48; 1 Tess. 1:4,5; DL I,6; III/IV,10).

Er is dan geen sprake van een bij het Woord *bijkomende* werking van de Geest, maar van het tot het hart *doordringende* werk van de Geest (Hand. 2:37; 16:14; DL III/IV,12). God roept dan 'met kracht' (DL III/IV,10). Ieder wordt 'in volle ernst' geroepen (DL III/IV,8, vgl. Mat. 22:14). Maar niet ieder wordt geroepen 'met kracht'. Dit betekent echter niet dat wie Gods roepstem niet opvolgt, te verontschuldigen zou zijn (Mat. 23:37; DL I,5).

Het Woord wil *verkondigd* worden (Luc. 24:47; 2 Tim. 4:2). Daarom hebben de gereformeerde kerken de *prediking* altijd gezien als *het* genademiddel in de hand van de Heilige Geest (antw. 65 HC; vgl. 1 Kor. 1:21).

13. Het 'voornaamste' in het nieuwe leven dat de Geest in ons werkt, is *het gebed* (antw. 116 HC). Het is de Heilige Geest, die ons leert bidden. Hij is immers 'de Geest van de genade en van de gebeden' (Zach. 12:10). Het ware bidden is altijd een bidden 'in de Geest' (Ef. 6:18). Paulus verkondigt ons dat wij door de Geest God gaan aanroepen als Vader (Rom. 8:15). Juist dáárin toont Hij dat Hij 'de Geest van het zoonschap' is: de Geest die ons leert ons te gedragen als echte kinderen van Vader. Maar Hij is niet alleen de Werker van het gebed, Hij is ook de *Helper* in ons bidden. Wij weten namelijk niet wat wij bidden moeten 'naar behoren' (in overeenstemming met Gods wil). In deze gebedszwakheid komt de Geest ons te hulp (Rom. 8:26). Hij is het, die met onuitsprekelijke verzuchtingen voor ons pleit.

Hoezeer ons bidden door de Geest gewerkt wordt, horen we wanneer Paulus schrijft dat het de *Geest* is, die in onze harten roept: Abba, Vader (Gal. 4:6).

14. Wie gelooft, *heeft* de Geest ontvangen (Gal. 3:2,3). Ten onrechte maakt de pinksterbeweging een onderscheid tussen tot geloof in Christus komen én met de Geest gedoopt worden. Wanneer er in het Nieuwe Testament gesproken wordt over 'dopen met de Heilige Geest' of 'gedoopt worden met de Geest' (Mat. 3:11; Joh. 1:33; Hand. 1:5; 11:16; 1 Kor. 12:13), heeft dit betrekking op wat er op de Pinksterdag is gebeurd, en niet wat er in het leven van een christen nog moet plaatsvinden. Paulus gaat ervan uit dat gelovigen de Geest *hebben* (Rom. 8:9,11,15).

15. Er is wel onderscheid tussen de Geest hebben en *vervuld zijn* met de Geest. Leerlingen die de Geest reeds ontvangen hebben, *worden* later 'vervuld' met de Geest (Hand. 4:31; 13:52). Paulus roept de Efeziërs op: '... wordt vervuld met de Geest' (Ef. 5:18), terwijl zij reeds de Geest gekregen hadden toen zij tot geloof kwamen (Ef. 1:13). Uit de werkwoordsvorm die hij gebruikt, blijkt dat het gaat om iets dat *steeds weer* gebeuren moet. Charismatische kringen zien dan ook ten onrechte de vervulling met de Geest als een 'tweede zegen' of een bijzondere ervaring die *eens* door een gelovige ontvangen wordt.

Zowel uit het Oude Testament (Num. 27:17; Ri. 6:34; Mi. 3:8) als uit het Nieuwe Testament (Luc. 24:48,49; Hand. 1:8; 4:8) blijkt dat het bij de vervulling met de Geest gaat om een *toerustende* werkzaamheid van de Heilige Geest. Zijn kracht komt over mensen om ze tot wat de Here van hen vraagt, in staat te stellen. Het is een bijzondere *bekrachtiging* om te getuigen (Hand. 4:8,31), om

een taak te volbrengen (Hand. 6:3), om blij te zijn (Hand. 13:52), om echt in alles christen te zijn (Ef. 5:9-21).

16. Het Nieuwe Testament spreekt ook over *verzegeld* zijn met de Heilige Geest (2 Kor. 1:22; Ef. 1:13; Ef. 4:30). In zwaar-bevindelijke kringen ziet men deze verzegeling als een aparte, bijzondere ervaring op de geloofsweg, volgend op het geloven in Christus. Er vindt een soort geestelijke doorbraak plaats: blijdschap en zekerheid vervullen het hart, we weten ons werkelijk in Christus geborgen. De verzegeling met de Geest is echter niet een bevindelijk 'plus'. Wanneer wij tot geloof komen, *worden* wij verzegeld met de Geest (Ef. 1:13). Het gaat bij deze verzegeling ook niet om een 'verruimende' *werking* van de Geest. De Geest *zelf* is het Zegel dat de Here ons opdrukt (2 Kor. 1:22). Oudtijds werden zegels gebruikt om dieren en slaven te merken. Zo drukt God ons met de Geest zijn merk op, Hij *waarmerkt* ons met de gave van zijn Geest als *zijn* kinderen (Gal. 4:6). Tegelijk *vrijwaart* Hij ons ook, zoals het graf van de Heiland tegen schending door verzegeling werd behoed (Mat. 27:66). Zo kan Paulus schrijven dat we met de Geest 'verzegeld' zijn tegen de dag van onze verlossing (Ef. 4:30). De Geest bewaart ons voor die grote dag. Hij is onze goddelijke Beschermers.

De verzegeling met de Geest spreekt ervan dat de Geest ons *stempelt* tot Gods kinderen én dat Hij ons *bewaart* bij het kinschap van God. Terecht brengen dan ook de DL de verzegeling ter sprake, wanneer het gaat om de volharding van de heiligen (V,8).

17. Het Nieuwe Testament maakt onderscheid tussen de *vrucht* van de Geest (Gal. 5:22) en de *gaven* van de Geest (1 Kor. 12; 1 Petr. 4:10). De vrucht moet bij *alle* gelovigen gevonden worden (Gal. 5:24), maar bij de gaven is er *verschil* (1 Kor. 12:4; Ef. 4:7). Niet ieder heeft dezelfde gave (1 Kor. 12:8). Wel moet ieder met zijn gave allen dienen (1 Kor. 12:7). In Romeinen 12:7-8 en 1 Korintiërs 12:28 noemt Paulus enige gaven (*charismata*) van de Geest. We mogen ervan uitgaan dat de Geest Zich hierbij aansluit bij wat ons in aanleg, karakter en talent reeds geschonken is. Paulus typeert namelijk de *charismata* als 'werkingen' van God (de Schepper) die alles in allen werkt (1 Kor. 12:6). De Heilige Geest neemt op wat ons reeds eigen is en maakt het dienstbaar voor de opbouw van de gemeente. Wat wij aan gaven hebben, wordt geheiligd om elkaar ermee te *dienen* (Gal. 5:13). In de gaven die wij bezitten, ontdekken we *waarmee* wij anderen kunnen en moeten dienen (1 Petr. 4:10: '*naar de genadegave*').

18. Naast meer 'gewone' gaven horen wij ook over meer 'spectaculaire' gaven: spreken in tongen, vertolking van tongen, profetie, gaven van genezing (1 Kor. 12:9-10) en duiveluitwerping (Mar. 16:17). Al mogen wij de vrijmacht van de Geest niet beperken, men kan niet simpel beweren dat deze meer spectaculaire gaven *nog altijd* van de Geest verwacht mogen worden.

- a. De belofte van Marcus 16:17-18 geldt niet voor alle gelovigen zonder meer, maar - zie de context - voor gelovige *predikers* van het evangelie. Hún werk werd inderdaad begeleid door 'tekenen en wonderen', zoals we in Handelingen lezen (Hand. 5:12; 9:34-35, 40-41; 28:8). De prediking werd zo 'bevestigd' (Mar. 16:20; Heb. 2:4). Daarbij mogen wij niet vergeten dat de prediking van het evangelie 'in de hele wereld' - *het kader voor de tekenen!* - een zaak is die volgens het Nieuwe Testament zich voltrekt in de tijd van de apostelen (Rom. 1:5; 16:26; Kol. 1:23; 2 Tim. 4:17). Dit betekent dat Marcus 16:15-20 ziet op de *apostolische* tijd.
- b. Uit Handelingen 10:46; 19:6 blijkt dat ook het spreken in tongen en het profeteren tot de genoemde 'tekenen' behoorden. Het tekenkarakter van het eerste wordt ook aangeduid in 1 Korintiërs 14:22.
- c. In 1 Korintiërs 13 zegt Paulus: profetieën, zij zullen hebben afgedaan; tongen, zij zullen verstommen, maar geloof, hoop en liefde blijven. De tegenstelling kan hier niet zijn tussen *nu* en *straks*. Want we kunnen toch moeilijk zeggen dat geloof en hoop zullen blijven na de jongste dag (vgl. 2 Kor. 5:7; Rom. 8:24). Dit betekent dat Paulus hier al aangeeft dat tongen en profetieën gaan verdwijnen, terwijl geloof, hoop en liefde het leven van de gemeente zullen stempelen tot de jongste dag. Wie zegt: in Korinte sprak men in tongen en profeteerde men,

en *dus* mogen ook wij deze gaven van de Geest verwachten, honoreert niet dat 1 Korintiërs 13 aan 1 Korintiërs 14 voorafgaat.

- d. De profetie heeft een bijzondere *heilshistorische* plaats. De kerk is eens voorgoed gebouwd op het fundament van apostelen en profeten (Ef. 2:20). Paulus heeft hier onmiskenbaar in eerste instantie de nieuwtestamentische profeten op het oog. Zij worden ook elders na de apostelen genoemd (Ef. 3:5-6; 4:11). Profeten maakten door de Geest heilsgeheimenissen bekend (Ef. 3:5-6), ontvingen ‘openbaringen’ (1 Kor. 14:30), die soms ook betrekking hadden op toekomstige gebeurtenissen (Hand. 11:28; 21:11) of op concrete aanwijzingen (1 Tim. 4:14). Efeziërs 2:20 leidt tot de conclusie dat de profetie als *openbaringsgave onder directe aandrang van de Geest* heeft opgehouden. Wel is het mogelijk om met Calvijn deze gave *nu* te zien als de bekwaamheid om wat de Schrift zegt, te verstaan en in rapport met het heden te verkondigen.
- e. Wat de ‘gave van genezing’ betreft: men vergeet in charismatische kring het *kader* waarin de Here Jezus over genezingen in Marcus 16 spreekt. Het is nog maar de vraag of ‘gaven van genezingen’ in de gemeente van Korinte voorkwamen. In 1 Korintiërs 14 spreekt Paulus wel over ‘tongen’ en ‘profeteren’, maar niet over deze gaven. Omdat men in Korinte zich op de gaven zo liet voorstaan, zou het voor de hand gelegen hebben dat Paulus ook wat gezegd zou hebben over het omgaan met de gaven van genezingen. Als je ergens mee pronken kon, dan met deze gaven! Maar de apostel doet er verder het zwijgen toe. Wij lezen nergens in het Nieuwe Testament dat Christus aan *gelovigen* de volmacht geeft, die Hij gaf aan de apostelen (Mat. 10:1). Wel lezen we dat er *gebeden* moet worden voor zieken (Jak. 5:14-16).
- f. Wanneer men vandaag een ‘bevrijdingspastoraat’ bepleit, miskent men eveneens het *kader* waarin over het uitwerpen van demonen in Marcus 16 gesproken wordt. Daarbij komt, dat Paulus bij het noemen van charismata totaal niet spreekt over bevrijding van demonen. Veelzeggend is voorts, dat de apostel in een passage waarin hij bij uitstek handelt over demonische invloeden, helemaal niet spreekt over het uitdrijven van boze geesten (Ef. 6:10v).
Te gemakkelijk betreft men de gave van het ‘onderscheiden van geesten’ op het onderkennen van demonische beïnvloeding. Deze gave blijkt in 1 Korintiërs 14 niet betrekking te hebben op duiveluitbanning, maar op het toetsen van de profetie.

19. Verlangen naar ‘meer van de Geest’ kan legitiem zijn, wanneer wij daar niet van maken dat wij ook moeten verlangen naar de spectaculaire gaven waarmee de Here het Woord van de apostelen *bevestigd heeft* (Mar. 16:20; Heb. 2:4). De oproep van Paulus: ‘streeft naar de gaven des Geestes’ (1 Kor. 14:1) is niet verouderd. Gaven van de Geest moeten wij zoeken, niet om daarmee onszelf te verrijken, maar om de gemeente te dienen (1 Petr. 4:10). Daarbij moet de gave van de profetie bovenaan staan (‘vooral’, 1 Kor. 14:1): de bekwaamheid om anderen met Gods Woord te dienen (Kol.3:16).

20. De zekerheid dat de Geest in ons woont, rust niet daarin dat wij zijn vruchten bij ons *zien*, maar rust op Gods *belofte* (Ez. 37:27; Joh. 14:23; 2 Kor. 6:16). Bij de doopvont heeft de Heilige Geest beloofd dat Hij in ons wonen wil (zie doopformulier). Wanneer antw. 86 HC zegt dat wij uit de vruchten zeker zijn van ons geloof, gaat het niet om de zekerheid betreffende ons deelhebben aan de Geest, maar om zekerheid betreffende *ons geloof*. Het Kort Begrip zegt in antw. 65 dan ook terecht: ‘Verder zijn de goede werken vruchten van mijn geloof en zo verzekeren ze mij van de *echtheid* van mijn geloof.’ Dat wij ‘waar geloof’ (vr. 21; antw. 64 HC) hebben, ontdekken wij wanneer wij de vrucht van de Geest in ons leven zien. De boom wordt aan de vruchten herkend. Waar geloof is immers een geloof dat zich toont in werken (Gal. 5:13; Jak. 2:17). Geloof dat rust in Gods belofte, mag ook *bevestigd* en *versterkt* worden, doordat we zien hoe de Geest het Woord waarmaakt in ons leven en doet wat Hij belooft. Dat is het ‘weten’ waarover Johannes spreekt (1 Joh. 3:14) en het ‘bij zichzelf opmerken’ waar de DL in I,12 op wijzen.

21. De Geest werkt heen naar de *grote toekomst*. Hij rust op ons als ‘de Geest van de heerlijkheid’ (1 Petr. 4:14). Zijn vernieuwend werk loopt uit op onze ‘verheerlijking’ (Rom. 8:30). Nu vernieuwt Hij ons hart en leven, straks ook ons lichaam (Rom. 8:11). Wij ontvangen een ‘Geestelijk’ lichaam (1 Kor. 15:44): gewerkt en beheerst door de Geest, dat gekenmerkt wordt door ‘onvergankelijkheid’, ‘heerlijkheid’ en ‘kracht’ (1 Kor. 15:42-43). Er is sprake van *continuïteit* en *discontinuïteit*. Continuïteit: ‘dit vergankelijke moet onsterfelijkheid aandoen’ (1 Kor. 15:53; vgl. ‘dit mijn vlees’, antw. 57 HC). Discontinuïteit: ‘wij zullen *veranderd* worden’ (1 Kor. 15:52).

Dat de Heilige Geest met de grote toekomst verbonden is, blijkt ook uit twee opvallende benamingen. Wij hebben de Geest ontvangen als *Eersteling* of als eerste gave (Rom. 8:23). Zoals onder Israël in de eerstelingen die bij het heiligdom werden gebracht, de hele oogst werd gepresenteerd, zo wordt de grote toekomst bij de gelovigen door de Geest vertegenwoordigd. In de Geest hebben wij die toekomst al bij ons! Juist daarom doet de gave van de Geest ons uitzien naar de totale verlossing.

Maar de Geest is niet alleen Eersteling, Hij is ook Gods *onderpand* van wat ons wacht (2 Kor. 5:5). Deze aanduiding is afkomstig uit het handelsverkeer. God schenkt ons zijn Geest ook als ‘waarborgsom’. De gave van de Geest is van Gods kant de garantie voor wat wij eens zullen ontvangen. Het gaat echt naar de grote levendmaking. Daar staat Gods eerste ‘aanbetaling’ (het geschenk van de Geest) garant voor!

22. Aparte aandacht vraagt wat het Evangelie naar Johannes zegt over de Geest als *Parakleet* (Joh. 14:16-17,25-26; 15:26-27; 16:7-11; 16:13-15). De vertaling ‘Trooster’ is minder juist. Een ‘parakleet’ is letterlijk iemand die erbij geroepen wordt om een ander te helpen. We zullen daarom bij Parakleet meer moeten denken aan de Geest als Helper en Beschermmer. Als Christus weggaat, ontvangen de apostelen een ‘andere’ Parakleet (Joh. 14:26). In de hemel blijft de Heiland Parakleet bij de Vader (1 Joh. 2:1). Maar op aarde zet de Geest het werk als Parakleet voort. Als Parakleet is de Heilige Geest ‘de Geest van de waarheid’ (Joh. 14:17; 15:26; 16:13): Hij verkondigt wat waar is in Christus (Joh. 16:14).

Als zodanig zal Hij *leren* (Joh. 14:26): te binnen brengen al wat Jezus gezegd heeft; *getuigen* (Joh. 15:26-27): zeggen wat Hij van Jezus gehoord en gezien heeft; *verheerlijken* (Joh. 16:14): de betekenis van Jezus’ werk in het licht stellen; *overtuigen* (Joh. 16:8): schuld aantonen, Jezus rehabiliteren, het oordeel aanzeggen.

De Parakleet-woorden gelden allereerst de *apostelen*. Door het onderwijs van de Geest worden hun misverstand (Joh. 2:22) en onmacht (Joh. 16:12) overwonnen. Zo stelt Hij hen in staat om zelf *getuigen* (Joh. 15:27; Hand. 1:8) te worden. De Geest én de apostelen vormen een ‘dubbelgetuigenis’ (vgl. Deut. 19:5 met Joh. 15:27; Hand. 5:32).

Dit dubbelgetuigenis vinden wij nu in het Nieuwe Testament en dit getuigenis geldt nog altijd. Wij geloven op gezag van de apostelen! En via dat apostolisch getuigenis zet de Geest zijn werk als Parakleet voort. Nog altijd leert Hij, getuigt Hij, verheerlijkt Hij en overtuigt Hij als de Geest van de waarheid.

23. Wij hebben ten opzichte van de Geest en zijn werk een grote *verantwoordelijkheid*. We kunnen namelijk ons tegen de Geest ‘verzetten’ (Hand. 7:51), wij kunnen Hem ‘bedroeven’ (Ef. 4:30), wij kunnen Hem ‘uitdoven’ (1 Tess. 5:19). De context maakt steeds duidelijk hoe wij dit kunnen doen. Het ergste is het ‘lasteren’ van de Geest (Mat. 12:31). Deze zonde is onvergeeflijk (Mat. 12:32). Het is een kwaad dat typisch ná Pinksteren gedaan kan worden, als de Geest als Parakleet van de waarheid in Christus getuigt. Want dan is er een eind aan alle ‘onkunde’ (Hand. 3:17; 1 Kor. 2:8) gekomen. Het gaat bij dit lasteren van de Geest om een *welbewust* en *hardnekkig* verzet tegen wat nú zo evident is: het evangelie van Jezus Christus (vgl. Heb. 10:26-29).

Wij moeten nooit vergeten dat de Geest die spreekt (Op. 2:7) en in ons woont (Rom. 8:11), de *Heilige Geest* is!